

Informacja
dotycząca adekwatności kapitałowej
Banku Spółdzielczego
podlegająca ujawnieniom na dzień 31.12.2019 r.

1.1 Informacje ogólne o Banku

1. Bank Spółdzielczy w Kalwarii Zebrzydowskiej został utworzony 28.11.1895 roku na czas nieokreślony. Bank jest spółdzielnią prowadzącą swoją działalność na podstawie:
  - a) ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. „o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających”;
  - b) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe;
  - c) ustawy z dnia 16 września 1982 roku Prawo spółdzielcze;
  - d) Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013;
  - e) Rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 2016/200 z dnia 15 lutego 2016r. ustanawiające wykonawcze standardy techniczne w odniesieniu do ujawniania informacji na temat wskaźnika dźwigni instytucji zgodnie z Rozporządzeniem 575/2013;
  - f) Rekomendacji nadzorczych wydawanych przez Komisję Nadzoru Finansowego lub Europejski Urząd Nadzoru Bankowego dotyczących dokonywania ujawnień informacji;
  - g) „Zasad ładu korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych” wydanych przez Komisję Nadzoru Finansowego ;
  - h) oraz statutu Banku.
2. Bank Spółdzielczy działa na terenie powiatu wadowickiego, a jego siedzibą jest miasto Kalwaria Zebrzydowska. Ponadto Bank działa również na terenie powiatów: chrzanowski, krakowski, myślenicki, oświęcimski, suski, miasto Kraków na prawach powiatu, w województwie śląskim - powiaty: bielski, miasto Bielsko - Biała na prawach powiatu.
3. Podstawową strukturę organizacyjną tworzy Centrala Banku w Kalwarii Zebrzydowskiej przy ulicy Jagiellońskiej 2 oraz punkty kasowe w Lanckoronie, Stryszowie, Izdebniku i w Urzędzie Miasta w Kalwarii Zebrzydowskiej.
4. Bank jest zrzeszony z Bankiem Polskiej Spółdzielczości S.A. z siedzibą w Warszawie.
5. W dniu 31.12.2015 r. Bank przystąpił do Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia Banku Polskiej Spółdzielczości, który gwarantuje płynność i wypłacalność instytucji członkowskich dla uniknięcia upadłości w oparciu o odpowiednie uzgodnienia umowne lub przepisy ustawowe.
6. Na dzień 31 grudnia 2019 roku Bank zrzeszał 2.522 członków, a łączna kwota posiadanych udziałów stanowiła 183.600 zł. Członkowie mają równe prawa bez względu na ilość posiadanych udziałów.
7. Bank wpisano do rejestru Przedsiębiorców prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie, XII Wydział Gospodarczy pod numerem 0000106970 nadanym w dniu 15.04.2002 roku.
8. Bankowi nadano w dniu 08.10.2001 r. numer statystyczny REGON: 000500116.
9. Siedziba Banku Spółdzielczego znajduje się przy ul. Jagiellońskiej 2, 34-130 Kalwaria Zebrzydowska.
10. Zarząd Banku prowadzi bezpieczną politykę zarządzania ryzykami dostosowaną do skali i wielkości prowadzonej działalności oraz ograniczoną limitami przyjętymi przez Zarząd i zaakceptowanymi przez Radę Nadzorczą.

1.2 Organy Banku

Najwyższym organem Banku jest **Zebranie Przedstawicieli**, które co 4 lata wybiera 7 osobową **Radę Nadzorczą**. W roku 2019 dokonano wyboru nowej Rady na okres kolejnych 4 lat, a jej skład na 31.12.2019 r. był następujący:

Przewodniczący Rady	= Bogdan Chorąży
Z-ca Przewodniczącego Rady	= Małgorzata Ziemia
Sekretarz	= Halina Sarapata

oraz członkowie: Marek Widlarz, Stanisław Rudecki, Aurelia Tyrpa,

Bieżącą działalnością Banku kierował 3 – osobowy Zarząd, ostatniej zmiany dokonano w maju roku ubiegłego.

W okresie sprawozdawczym od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 roku Rada Nadzorcza przeprowadziła 9 protokołowanych posiedzeń. Wszystkie posiedzenia odbywały się w składzie i trybie umożliwiającym podejmowanie wiążących uchwał, przy wymaganej frekwencji

i zaangażowaniu członków Rady. W trakcie posiedzeń Rada Nadzorcza wykonywała swoje funkcje nadzorcze nad kompleksową pracą Banku w zakresie zarządzania bankiem, a w szczególności ryzykami istotnymi, podejmując wymagane decyzje w formie Uchwał. Na podstawie otrzymywanych sprawozdań za 2019 rok, Rada Nadzorcza ocenia sytuację finansową Banku i przestrzeganie przyjętych norm ostrożnościowych prawidłowo.

Odpowiedniość Rady Nadzorczej:

Zasady zapewnienia odpowiedzialności kandydatów na członków Rady Nadzorczej, w szczególności zasady weryfikacji czy:

- 1) posiadają nieposzlakowaną opinię;
- 2) posiadają wystarczający poziom wiedzy, umiejętności i doświadczenia, aby wykonywać swoje obowiązki;
- 3) działają w sposób uczciwy i etyczny, zachowując niezależność osądu;
- 4) posiadają wystarczającą ilość czasu na wykonywanie swoich obowiązków w Banku;
- 5) posiadają status osoby niezależnej od Banku, czy posiadają wiedzę i umiejętności w zakresie rachunkowości lub badania sprawozdań finansowych i czy posiadają wiedzę i umiejętności w zakresie bankowości i usług świadczonych przez Bank.
- 6) Przy dokonywaniu indywidualnej oceny kandydata na członka Rady Nadzorczej lub członka Rady Nadzorczej uwzględnia się cechy i kompetencje istotne z punktu widzenia zapewnienia prawidłowości i realizacji zadań przez Radę Nadzorczą, jak również adekwatność wiedzy, umiejętności i doświadczenia do pełnionej funkcji.

Oceny tej dokonuje się na podstawie *Procedury dokonywania ocen odpowiedzialności kandydata na członka Rady Nadzorczej, członka Rady Nadzorczej oraz Rady Nadzorczej jako organu kolegium w Banku Spółdzielczym w Kalwarii Zebrzydowskiej*.

Z przedstawionej oceny indywidualnej Członków Rady Nadzorczej i Rady Nadzorczej jako organu kolegium wynika, że zarówno członkowie Rady Nadzorczej jak i Zarządu spełniają wymogi określone w art.22aa Prawa bankowego, czyli posiadają odpowiednią odpowiednią wiedzę, kompetencje, wystarczającą ilość czasu potrzebnego do właściwego wykonywania powierzonych obowiązków.

Na koniec 2019 roku **Zarząd Banku** pracował w następującym składzie:

Prezes Zarządu - Małgorzata Czerwińska - nadzoruje ryzyka istotne w Banku;

V-ce Prezes Zarządu - Teresa Rusek - nadzoruje działalność finansowo-księgową Banku

Członek Zarządu - Anna Radoń - nadzoruje pion handlowy

Rekrutacja Członków Zarządu

1. Powołując rezerwową kadrę kierowniczą Bank uwzględnia następujące kryteria:

w stosunku do członków Zarządu:

1. dokonuje oceny odpowiedzialności kwalifikacji i reputacji kandydata,
2. uwzględnia staż pracy ze szczególnym uwzględnieniem stażu w bankowości,
3. uwzględnia znajomość zasad organizacji i funkcjonowania Banku,
4. uwzględnia umiejętność podejmowania decyzji,
5. uwzględnia sumienność i dyskrecję, dyspozycyjność

w stosunku do pozostałej kadry kierowniczej:

6. odpowiednie kwalifikacje zawodowe,
7. staż pracy ze szczególnym uwzględnieniem pracy w bankowości,
8. umiejętności w zakresie organizacji i zarządzania,

9. sumienność,
  10. dyspozycyjność,
  11. dyskrecja.
2. Wyboru Prezesa Zarządu dokonuje Rada Nadzorcza Banku po uzyskaniu zgody Komisji Nadzoru Finansowego, pozostali członkowie Zarządu są wybierani na wniosek Prezesa Zarządu przez Radę Nadzorczą.
  3. Zgodnie z zasadami ładu korporacyjnego oraz wytycznych EBA członek Zarządu powinien dawać rękojmię należytego wykonywania powierzonych mu obowiązków.
  4. Ponadto Członek Zarządu powinien posiadać kompetencje wynikające z: wiedzy, doświadczenia i umiejętności.
  5. Ustala się zasadę, że rezerwową kadrę kierowniczą powołuje się w kolejności:
    - a) spośród kandydatów aktualnie zatrudnionych w Banku;
    - b) spośród kandydatów nie będących pracownikami Banku.

II. Zarządzanie ryzykiem

2.1. Długoterminowe cele zarządzania ryzykami zawiera misja Banku:

Misją Banku Spółdzielczego w Kalwarii Zebrzydowskiej jest:

„być bankiem samodzielnym i niezależnym, świadczyć korzystne i dogodne usługi kredytowe, depozytowe i rozliczeniowe dla osób prawnych, podmiotów gospodarczych, rzemieślników, osób fizycznych oraz rolników przy zachowaniu stabilności, bezpieczeństwa powierzonych środków i realizowanych operacji, a pracownikom zapewnić atrakcyjne i stabilne miejsce pracy, wykorzystując długoletnie doświadczenie oraz znajomość środowiska i jego mieszkańców.”

2.2 Informacja o zasadach zarządzania ryzykiem w Banku.

1. Zarządzanie ryzykiem w Banku Spółdzielczym odbywa się w oparciu o regulacje nadzorcze oraz przepisy wewnętrzne Banku przyjęte przez Zarząd i Radę Nadzorczą.
2. W Banku funkcjonuje zorganizowany system zarządzania ryzykiem. Zadaniem systemu jest identyfikacja, pomiar, szacowanie oraz monitorowanie ryzyka występującego w działalności Banku służące zapewnieniu prawidłowości procesu wyznaczania i realizacji szczegółowych celów prowadzonej przez BANK działalności.
3. System zarządzania ryzykiem w Banku opiera się na następujących elementach:
  - odpowiedniej strukturze organizacyjnej Banku dostosowanej do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka i podziale zadań zapewniającego niezależność pomiaru, monitorowania i kontrolowania ryzyka od działalności operacyjnej, z której wynika podejmowanie ryzyka przez BANK,
  - strategiach i procedurach, regularnie aktualizowanych, opisujących podział obowiązków stosownie do struktury organizacyjnej Banku. Zgodnie z zapisami Pb art. 22 nadzór nad ryzykami sprawuje Prezes Zarządu, pion finansowo-księgowy nadzoruje Wiceprezes Zarządu, a pion handlowy nadzoruje Członek Zarządu.
  - okresowej informacji z ryzyka dla Zarządu, Komitetu audytu i Rady Nadzorczej Banku, przedstawiającej w sposób rzetelny, przejrzysty i syntetyczny rodzaje i wielkość ryzyka występującego w działalności Banku.
4. W procesie zarządzania ryzykami biorą udział następujące podmioty:

- a) **Rada Nadzorcza** wspiera Zarząd w efektywnym zarządzaniu Bankiem. W szczególności zatwierdza strategię Banku i strukturę organizacyjną, adekwatną do skali prowadzonej działalności i ponoszonych ryzyk;
Ponadto Rada Nadzorcza nadzoruje całokształt działalności Banku.
  - b) **Zarząd** na bieżąco monitoruje sytuację Banku w zakresie występujących ryzyk, na które jest narażony lub może być narażony w przyszłości. Podejmuje odpowiednie działania mające na celu dostosowanie struktury organizacyjnej Banku do efektywnego zarządzania wszelkimi ryzykami. Ponadto Zarząd sprawuje nadzór nad dostosowywaniem procedur, w oparciu o które prowadzona jest działalność i zarządzanie ryzykami.
  - c) Komitet audytu kwartalnie monitoruje ryzyka, na które narażony jest Bank oraz obserwuje ich zmiany w czasie;
  - d) W zarządzaniu ryzykami uczestniczy również Analitik ds. ryzyk, który dokonuje analizy ryzyk istotnych.
  - e) W Banku działa Stanowisko ds. zgodności, które na bieżąco monitoruje czy zmiany w przepisach prawa wprowadzane są do procedur bankowych.
- Proces zarządzania ryzykami wspierany jest również wynikami audytów przeprowadzanych przez podmioty zewnętrzne.

Struktura zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym

Rada Nadzorcza	<i>poziom nadzorczy - strategiczny</i>
Zarząd Banku	<i>poziom zarządczy</i>
<i>oraz:</i>	
Inspektor kredytowy	- dokonuje pomiaru, monitorowania i kontrolowania ryzyka Kredytowego , w tym kredytów zabezpieczonych hipotecznie, kredytów detalicznych oraz ryzyka koncentracji zaangażowań, oraz sporządza informacje podlegające ujawnieniu;
Analitik ds. ryzyk	- dokonuje pomiaru, monitorowania i kontrolowania ryzyk istotnych w Banku ;
Stanowisko ds. zgodności	- weryfikuje zgodność procedur wewnętrznych z przepisami zewnętrznymi; zadania przypisano Wiceprezesowi Zarządu ds. finansowo – księgowych;
pracownicy Banku	<i>poziom operacyjny</i>

5. W wyniku corocznej analizy ryzyk są wyodrębniane ryzyka istotne na dany rok.
6. W roku 2019 w procesie identyfikacji ryzyk na istotne i nieistotne ustalono, iż ryzykami istotnymi są:
  - ryzyko kredytowe i ryzyko koncentracji zaangażowań;
  - ryzyko operacyjne;
  - ryzyko stopy procentowej;
  - ryzyko płynności;
  - ryzyko braku zgodności;
  - ryzyko biznesowe w tym: ryzyko wyniku finansowego i ryzyko kapitałowe.

Raportowanie ryzyka:

1. Określono formę i terminy przekazywania wewnętrznych sprawozdań o poziomie ryzyk istotnych, którego szczegółowość i częstotliwość sporządzania są adekwatne do rodzaju i skali ponoszonego przez Bank ryzyka oraz są sporządzane zgodnie z Instrukcją SIZ. Sprawozdania

są dostępne dla pracowników w czasie wystarczającym do przeprowadzenia i podjęcia odpowiednich działań.

2. Raportowanie ryzyka płynności odbywa się w cyklach miesięcznych dla Zarządu, natomiast pozostałe ryzyka uznane w Banku za istotne są raportowane w okresach kwartalnych Zarządowi, Komitetowi audytu i Radzie Nadzorczej.

Ocena ryzyk:

Z kwartalnej analizy ryzyk zidentyfikowanych w Banku jako istotne przedstawianych Zarządowi i Radzie Nadzorczej wynika, że ryzyka są monitorowane prawidłowo, analiza jest kompleksowa, a apetyt na ryzyko ocenia się na umiarkowanym poziomie. Zarząd i Rada Nadzorcza oświadczają, że system zarządzania ryzykiem w roku 2019 był adekwatny do skali i wielkości ponoszonego ryzyka.

III. Przyjęte metody zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyk.

W Banku działa system zarządzania ryzykami. W roku 2019 wyodrębniono następujące ryzyka istotne:

3.1 Ryzyko kredytowe

1. **Ryzyko kredytowe** – jest to ryzyko potencjalnej straty z tytułu niewykonania zobowiązania w określonym w Umowie terminie przez Klienta lub kontrahenta.
2. Zdefiniowany proces kredytowy ma na celu zapewnienie efektywności i bezpieczeństwa działalności kredytowej Banku.
3. Ryzyko kredytowe związane jest z możliwością wystąpienia strat finansowych spowodowanych nie wywiązaniem się kredytobiorcy ze zobowiązań wynikających z warunków umowy. Z uwagi na możliwość poniesienia przez Bank relatywnie dużych strat, ryzyko kredytowe istotnie wpływa na działalność Banku.

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym jest utrzymanie stabilnego i zrównoważonego pod względem jakości i wartości portfela kredytowego równocześnie cechującego się wysoką dochodowością oraz bezpieczeństwem rozumianym jako minimalizacja ryzyka wystąpienia kredytów zagrożonych.

4. W celu zapewnienia odpowiedniej do profilu ryzyka Banku jakości aktywów kredytowych, Bank zarządza:
  - ryzykiem kredytowym,
  - ryzykiem koncentracji zaangażowań;
  - ryzykiem kredytowym ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie;
  - ryzykiem kredytów detalicznych.
6. BANK udziela kredytów klientom posiadającym zdolność kredytową. Ustanowienie zabezpieczenia ma na celu ograniczenie potencjalnej straty związanej z brakiem spłaty kredytu w przypadku pogorszenia się sytuacji kredytobiorcy. Ustanowione zabezpieczenia muszą być adekwatne do poziomu ponoszonego przez BANK ryzyka i charakteru finansowania.

3.2. Proces zarządzania ryzykiem kredytowym.

1. W procesie zarządzania ryzykiem kredytowym uczestniczą:
  - a) **Prezes Zarządu** – nadzoruje działalność kredytową;
  - b) **Komitet Kredytowy** - opiniuje transakcje kredytowe powyżej określonej kwoty;
  - c) **Inspektor kredytowy** - współtworzy procedury dotyczące zarządzania ryzykiem kredytowym oraz proponuje wysokość limitów ograniczających ryzyko kredytowe, w tym ryzyko

- koncentracji zaangażowań. Ponadto pracownik ten dostarcza Zarządowi Banku potrzebnych danych oraz prognoz wykorzystywanych do podejmowania decyzji;
- d) **audyt wewnętrzny** - kontroluje i ocenia sprawność działania systemu zarządzania ryzykiem kredytowym. Czynność tę wykonuje Spółdzielnia Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS;
  - e) **Komitet audytu** – dokonuje raz w roku oceny systemu kontroli i zasad zarządzania ryzykami;
  - f) **Stanowisko ds. zgodności** – weryfikuje zgodność procedur wewnętrznych z przepisami zewnętrznymi;
2. Proces zarządzania ryzykiem kredytowym w odniesieniu do łącznego zaangażowania kredytowego Bank prowadzi poprzez:
    - identyfikację czynników ryzyka kredytowego;
    - ocenę oraz ustalenie dopuszczalnych norm ryzyka kredytowego (limity);
    - monitorowanie, pomiar i raportowanie ryzyka,
    - wyliczanie wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego,
    - kontrolę zarządzania ryzykiem kredytowym.
  3. Bank zarządza ryzykiem kredytowym zarówno w odniesieniu do pojedynczej transakcji jak i do całego portfela kredytowego.
  4. Zarządzanie ryzykiem kredytowym w odniesieniu do łącznego zaangażowania kredytowego Bank prowadzi poprzez:
    - 1) dywersyfikację oraz monitorowanie i raportowanie ryzyka kredytowego z tytułu koncentracji;
    - 2) monitorowanie i raportowanie jakości portfela (badanie kredytów w poszczególnych segmentach, branżach);
    - 3) monitorowanie i raportowanie adekwatności dokonywanych odpisów i wielkości tworzonych rezerw na należności zagrożone;
    - 4) analizę migracji ekspozycji pomiędzy poszczególnymi kategoriami ryzyka,
    - 5) monitorowanie ekspozycji zagrożonych, ich struktury, czynników ryzyka,
    - 6) monitorowanie kredytów udzielanych podmiotom i osobom, o których mowa w art. 79 ustawy Prawo bankowe;
    - 7) realizację przedsięwzięć organizacyjno - kadrowych, polegających w szczególności na:
      - organizacji bezpiecznych systemów podejmowania decyzji kredytowych;
      - prawidłowym przepływie informacji;
      - odpowiednim doborze i szkoleniu kadr;
      - nadzorze nad działalnością kredytową;
  5. Zarządzanie ryzykiem kredytowym pojedynczej transakcji /kredytobiorcy Bank prowadzi poprzez:
    - a) stosowanie metodyki oceny zdolności kredytowej, dostosowanej do profilu ryzyka kredytobiorcy;
    - b) bieżący monitoring kredytowy ekspozycji;
    - c) przegląd ekspozycji kredytowych i tworzenie rezerw celowych;
    - d) windykacje i nadzór nad kredytami zagrożonymi;
    - e) kontrole procesu kredytowego w odniesieniu do transakcji zawartych z danym kredytobiorcą.
  6. Jako ekspozycję przeterminowaną, Bank uznaje każdą należność z tytułu kapitału lub odsetek nie spłaconą w terminie.
  7. Ekspozycjami zagrożonymi są należności poniżej standardu, wątpliwe i stracone zgodnie z kryteriami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków.
  8. Bank dokonuje klasyfikacji ekspozycji kredytowych do odpowiednich kategorii ryzyka, stosując dwa kryteria:
    - kryterium terminowości - terminowość spłaty kapitału lub odsetek;
    - kryterium ekonomiczne - badanie sytuacji ekonomiczno - finansowej dłużnika;

Przeглядów oraz klasyfikacji ekspozycji kredytowych Bank dokonuje zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków.

9. Bank tworzy rezerwy celowe na ryzyko związane z działalnością Banku w odniesieniu do ekspozycji kredytowych zaklasyfikowanych do:
- kategorii „normalne” - w zakresie ekspozycji kredytowych wynikających z kredytów detalicznych;
  - kategorii „pod obserwacją”;
  - grupy „zagrożone” - w tym do kategorii „poniżej standardu”, „wątpliwe” lub „stracone”.
10. Wysokość tworzonych rezerw związana jest bezpośrednio z kategorią ryzyka, do której została zaklasyfikowana ekspozycja oraz przyjętych zabezpieczeń prawnych ekspozycji. Na pokrycie ryzyka związanego z działalnością kredytową, Bank dokonuje odpisów na rezerwy celowe, tworzone w ścisłej korelacji z rozpoznany ryzykiem tj. na pokrycie straty związanej z określonymi należnościami lub ich grupami w oparciu o ocenę możliwości jej wystąpienia.

Struktura ekspozycji zagrożonych w złotych (nominalnie):

	31.12.2018		31.12.2019	
	Kwota zł	rezerwa zł	Kwota zł	Rezerwa zł
Poniżej standardu	43.680,00	8.736,00	69.450	13.890
Wątpliwe w tym:	5.040,00	2.520,00	1.008	504
konsumencki	5.040,00	2.520,00	1.008	504
Stracone:	234.907,00	234.907,00	230.427	230.427
Mieszkańciewe	3.400,00	3.400,00	18.500	18.500
Przedsiębiorstw indywidualnych	97.840,00	97.840,00	88.395	88.395
Konsumenckie	133.667,00	133.670,00	123.532	123.532
Razem	283.627,00	246.163,00	300.885	244.821

Do utworzenia rezerw nie zostało zastosowane pomniejszenie. Kwoty utworzonych rezerw przedstawia powyższa tabela.

Wskaźnik % kredytów zagrożonych do ogółu oblięa na koniec grudnia 2019 roku wynosił **0,94 %**.

3.3. Struktura podmiotowo-produktowa portfela kredytowego (nominalnie) na koniec grudnia 2019 roku przedstawia się następująco:

Dywersyfikacja portfela kredytowego	31.12.2018		31.12.2019	
	Kwota w tys zł	% w oblięu	Kwota w tys zł	% w oblięu
1. Kredyty dla osób fizycznych	9.860	34	13.346	42
a) konsumenckie	4.906	17	5.418	17
b) ROR	92	0,3	91	0,3
c) mieszkaniowe	4.862	17	7.837	25
2. Kredyty podmiotów gospodarczych	9.489	32	7.238	23
a) rolnicze	0	0	0	0
b) spółek prywatnych MSP	5.588	19	4.168	13
* hipoteczne	467	2	436	1,3
* inwestycyjne	3.181	11	2.483	8
* w rachunku bieżącym	1.940	7	1.249	4
c) przedsiębiorców indywidualnych	3.901	13	3.070	10
* obrotowe	852	2	59	0,2
* inwestycyjne	2.418	8	2.297	7

* w rachunku bieżącym	901	3	714	2
3. kredyty instytucji niekomercyjnych	360	1	472	1
hipoteczne	360	1	472	1
4. kredyty JST	9.545	33	10.890	34
RAZEM	29.254	100	31.946	100

3.4. Dywersyfikacja portfela kredytowego (tyś zł)

Poniższa tabela przedstawia zdywersyfikowanie portfela kredytowego w stosunku do funduszy własnych, które na 31.12.2019 r. wynoszą 6.574.917,65 zł:

Rodzaj kredytu	Kwota łącznie z pozabilansem	% funduszy własnych
detaliczne (konsumencki)	5.589	85
Podmiotów gospodarczych	8.444	128
mieszaniowe	8.076	123
Instytucji niekomercyjnych	872	13
JST	10.890	166
RAZEM	33.871	515

3.5. Wymóg kapitałowy na ryzyko kredytowe Filar I

1. Bank stosuje do wyliczania wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka kredytowego metodę standardową, gdzie Bank kwalifikuje wszystkie swoje ekspozycje kredytowe do jednej z klas ekspozycji i tak: wymienione paragrafy dotyczą Rozporządzenia 575/2013 UE

1) ekspozycje krótkoterminowe wobec instytucji których termin zapadalności nie przekracza 3 miesięcy Art.121 ust.3 = waga ryzyka 20%

2) inne należności od pozostałych monetarnych instytucji finansowych, których termin jest dłuższy niż 3 miesiące art. 121 ust.1 tabela 5 = waga ryzyka 50%

3) inne należności od rządów i banków centralnych powyżej 3 mc Art. 114 ust.1 = waga ryzyka 100%

4) ekspozycje wobec samorządów regionalnych i władz lokalnych (JST) = Art.115 ust.5 = waga ryzyka 20%

5) ekspozycje wobec przedsiębiorstw Art. 122 ust.2 = waga ryzyka 100%

Ekspozycje te zgodnie z art.501 Rozporządzenia 575/2013 Bank uznaje za ekspozycje wobec MŚP, które podlegają współczynnikowi wsparcia 0,7619;

6) ekspozycje detaliczne Art.123 = waga ryzyka 75%

7) ekspozycje lub jakakolwiek część ekspozycji zabezpieczonej hipoteką Art.124 ust.1 = waga ryzyka 100%

Ekspozycje wobec przedsiębiorstw zabezpieczone hipoteką Bank uznaje za ekspozycje wobec MŚP, które podlegają współczynnikowi wsparcia 0,7619;

8) ekspozycje lub dowolne części ekspozycji w pełni i całkowicie zabezpieczone hipoteką na lokalach biurowych lub innych nieruchomościach komercyjnych

- Art. 126 ust. 1 a = waga ryzyka 50%
- 9) **ekspozycje przeterminowane** - ekspozycje, których przeterminowanie przekracza 90 dni art. 127 ust. 1 a, b
- a) *jeżeli utworzono rezerwę celową w wysokości poniżej 20 % wartości brutto ekspozycji kredytowej;* = waga ryzyka 150 %
- b) *Jeżeli utworzono rezerwę celową w wysokości nie niższej niż 20 % wartości brutto ekspozycji j kredytowej;* = waga ryzyka 100%
- c) *odsetki zastrzeżone* = przypisuje się wagę ryzyka jak waga ryzyka kredytu art. 127 ust. 1 a, b
- 10) **inne ekspozycje:**
- a) **ekspozycje mieszkaniowe** – /kredyty udzielone osobom fizycznym na cele mieszkaniowe za wyjątkiem kredytów których zabezpieczeniem jest hipoteka na nieruchomości;
art. 113 ust. 5 = waga ryzyka 100%
- b) **aktywa rzeczowe** art. 134 ust. 1 = waga ryzyka 100%
- c) **inwestycje kapitałowe** (akcje i udziały) – jeżeli nie pomniejszają funduszy własnych
art. 133 ust. 2 = waga ryzyka 100%
- d) **pozostałe aktywa – zaliczki i rozliczenia międzyokresowe czynne**
/dotyczy kont 530, 550 za wyjątkiem BFG/ art. 134 = waga ryzyka 100%
- e) **środki pieniężne w kasie** Art. 134 ust. 3 = waga ryzyka 0 %
- f) **ekspozycje wobec rządów i banków centralnych**
(np. BFG, obligacje) art. 114 ust. 4 = waga ryzyka 0 %
- g) **wartości niematerialne i prawne**
/ekspozycje z zespołu „0” – grupa kont 04 pomniejszone o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości i umorzenie – grupa kont 049,/ = waga ryzyka 0 %
- h) **ekspozycje z tytułu udzielonych zobowiązań pozabilansowych** art. 111 ust. 1
ekwiwalent bilansowy 20 % - z tytułu niewykorzystanych zobowiązań kredytowych z pierwotnym terminem zapadalności do 1 roku, których nie można bezwarunkowo wypowiedzieć w każdej chwili
- * *jeżeli dotyczy osób fizycznych (np. ROR)* = waga ryzyka 75%
- * *jeżeli dotyczy ekspozycji wobec spółek prywatnych, osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, instytucji niekomercyjnych, rolników indywidualnych, sektora publicznego (np. kredyty w rachunku bieżącym),* = waga ryzyka 100%
- i) **ekspozycje z tytułu udzielonych zobowiązań pozabilansowych** art. 111 ust. 1
ekwiwalent bilansowy 50 % - z tytułu udzielenia gwarancji z pierwotnym terminem zapadalności powyżej 1 roku,
- * *jeżeli dotyczy osób fizycznych (np. ROR)* = waga ryzyka 75%
- * *jeżeli dotyczy ekspozycji wobec spółek prywatnych, osób fizycznych prowadzących*

dzielność gospodarczą, instytucji niekomercyjnych, rolników indywidualnych, sektora publicznego

(np. kredyty w rachunku bieżącym, udzielone gwarancje, promesy) = waga ryzyka 100%

Ekspozycje dotyczące MŚP oraz przedsiębiorców indywidualnych przemnaża się przez współczynnik wsparcia 0,7619.

j) aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego uzależnione od przyszłej rentowności i wynikające z różnic przejściowych art. 470 ust.3 = waga ryzyka 250%

ryzyko kredytowe na dzień 31.12.2019 r.

Portfel detaliczny (należności od osób fizycznych i MŚP w kwocie nie przekraczającej równowartości 1 mln euro wobec jednego podmiotu, bez należności przeterminowanych)	75%	2.629.334,14	1.972.000,61
Ekspozycje wobec przedsiębiorców po zastosowaniu współczynnika wsparcia	100%	2.341.347,49	1.783.872,65
budżet	20%	10.890.000,00	2.178.000,49
Ekspozycje zabezpieczone hipoteką na nieruchomości osób fiz.	100%	9.262.355,01	9.262.355,01
Ekspozycje Zabezpieczone Hipotecznie Przedsiębiorcy po zastosowaniu współczynnika wsparcia	100%	6.258.338,43	4.768.228,05
Należności przeterminowane (odsetki zastrzeżone)	100%	427,75	427,75
Należności przeterminowane (odsetki zastrzeżone)	150%	0,00	0,00
Należności przeterminowane do 90 dni	100%	56.491,75	56.491,75
Należności przeterminowane powyżej 90 dni	150 %	8.884,95	13.327,43
Środki trwałe	100%	588.529,58	588.529,58
Należności od banków	0%	430.853,01	0,00
Należności od banków do 3 miesięcy	0%	8.670.866,41	0,00
Należności od Banków powyżej 3 miesięcy	0%	3.884.605,86	0,00
Należności od rządów i banków centralnego	250%	104.311,00	260.777,50
Należności z tytułu akcji i papierów wartościowych	100%	1.692.268,34	1.692.268,34
Pozostałe należności	100%	84.434,20	84.434,20
Należności wykluczone	0%	1.822.225,68	0,00
Obligacje rządowe	0%	9.116.550,00	0,00
wartość przeważona bilansowa		57.841.398,28	22.660.285,60
Wartość przeważona pozabilansowa			311.076,33
wymóg kapitałowy (bilans + pozabilans)			22.971.361,92
Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego			1.837.709,00

3.6 Ekspozycje kredytowe zabezpieczone hipotecznie:

W Banku na koniec omawianego okresu suma kredytów zabezpieczonych hipotecznie wynosi 14.382 tyś. zł, w tym w sytuacji zagrożonej stanowią 213 tyś. zł. W związku z powyższym wskaźnik jakości kredytów zabezpieczonych hipotecznie wynosi 1,48 %.
 Udział ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie stanowi 45 % obliża kredytowego.

RYZIKO KONCENTRACJI ZAANGAŻOWAŃ

3.7 Ryzyko koncentracji dużych zaangażowań.

1. **Ryzyko koncentracji zaangażowań** – ryzyko nie wykonania zobowiązania/zobowiązań przez pojedyncze (także powiązane kapitałowo lub organizacyjnie) podmioty oraz przez grupy podmiotów, w przypadku których prawdopodobieństwo nie wykonania zobowiązania jest zależne od wspólnych czynników. Ryzyko to związane jest ze zbyt dużym zaangażowaniem Banku wobec:

- 1) pojedynczych klientów lub grup klientów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie,
  - 2) tego samego sektora gospodarczego (branży),
  - 3) tego samego rodzaju zabezpieczenia lub dostawcy zabezpieczenia kredytowego;
  - 4) inne.
2. Na dzień 31 grudnia 2019 roku Bank posiada w obliżu kredytowym 9 kredytów na łączną kwotę 8.058 tyś. zł oraz kredyty dla JST, których kwota zaangażowania przekracza 10% funduszy własnych.

3.8 Ryzyko koncentracji w sektor gospodarki.

1. Bank monitoruje zaangażowanie kredytowe w poszczególne branże poprzez ocenę realizacji przyjętych limitów zaangażowań. Przedstawia się to następująco:

Branża	Zaangażowanie bilansowe tyś. zł	Wielkość limitu %	w tyś. zł
			% do funduszy własnych
A. Rolnictwo	288	10	4
C. Przetwórstwo przemysłowe	2.208	80	34
F. Budownictwo	24	50	0,4
G. Handel hurtowy i detaliczny	2.344	30	36
H. Hotele i restauracje	1.611	40	25
M. działalność profesjonalna	0	10	0
S. Pozostała działalność usługowa	9	10	0,1
Pozostałe	1.225	40	19

3.9. Ryzyko przyjętych form zabezpieczeń.

Bank monitoruje również strukturę zabezpieczeń i na koniec 2019 roku przedstawia się to w następujący sposób:

Nazwa zabezpieczenia	Kwota zaangażowania	% do funduszy własnych	w tyś. zł
			Przyjęty limit
<i>Weksel in blanco</i>	31.946	486	500
<i>hipoteka</i>	14.382	219	300
<i>Przewłaszczenia rzeczy ruchomych</i>	288	4	15

<i>Poręczenie wekslowe</i>	2.874	44	120
<i>lokata terminowa</i>	400	6	Brak limitu
<i>Zastaw</i>	360	5	25

Przyjęte przez Bank limity nie zostały przekroczone. Z uwagi na fakt, iż na zabezpieczenie udzielanych kredytów pobierany jest weksel in blanco obligatoryjnie, ten rodzaj zabezpieczenia stanowi 100 % obliża kredytowego.

4. Ryzyko koncentracji zaangażowań w jednorodny instrument finansowy.

Rodzaj kredytu	Kwota (tyś zł)	% funduszy własnych	Limit f.w.
<i>konsumpcyjne</i>	2.812	43	120
<i>Zabezpieczone hipotecznie</i>	14.382	219	300
<i>Hipoteczne dla przedsiębiorstw</i>	508	8	30
<i>Inwestycyjne</i>	5.535	84	120
<i>obrotowe</i>	59	1	15
<i>JST</i>	10.890	166	200

Miarą poziomu koncentracji zaangażowań w jednorodny instrument finansowy jest skala udziału zaangażowań z tytułu danego instrumentu finansowego. Żaden z przyjętych limitów zaangażowań nie został przekroczony.

Wycena zabezpieczeń:

Wyceny zabezpieczeń i zarządzania nimi dokonuje Bank na podstawie Instrukcji użytkowania systemu raportowania danych o nieruchomościach (wewnętrzne i zewnętrzna baza danych) z dnia 30.04.2019 roku oraz w Instrukcji prawnego zabezpieczenia kredytów i monitoringu zabezpieczeń z dnia 30.12.2016 roku.

Bank podejmując decyzję o zaangażowaniu kredytowym dąży do uzyskania pełnego zabezpieczenia o jak najwyższej jakości przez cały okres kredytowania. Jakość zabezpieczeń Bank ocenia według ich płynności, aktualnej wartości rynkowej, wpływu na poziom tworzonych rezerw oraz możliwość zmniejszania wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka kredytowego.

Bank w całym okresie kredytowania monitoruje przyjęte zabezpieczenie w oparciu o w/w regulacje.

Przy udzielaniu kredytów zabezpieczonych hipotecznie Bank wymaga od określonej kwoty kredytu wyceny rzeczoznawcy, która jest weryfikowana w całym okresie kredytowym.

Podsumowanie:

Bank Spółdzielczy w Kalwarii Zebrzydowskiej prowadzi działalność kredytową zgodnie z przyjętymi procedurami i określonymi limitami. Ekspozycje kredytowe są zdywersyfikowane zarówno podmiotowo, produktowo, jak i według poszczególnych branż. Ekspozycje kredytowe dla członków Rady Nadzorczej, Zarządu oraz pracowników zajmujących stanowiska kierownicze w Banku na koniec grudnia stanowią 297 tyś. zł tj. 4.52 % sumy funduszy podstawowych Banku. Ekspozycje te nie mogą przekroczyć 20% funduszy podstawowych Banku.

5. Ryzyko operacyjne

1. **Ryzyko operacyjne** – jest to możliwość wystąpienia straty wynikającej z nieodpowiednich lub zawodnych procedur wewnętrznych, błędów ludzi i systemów lub zdarzeń zewnętrznych obejmujących ryzyko prawne.
Przyjmuje się, że limit strat rzeczywistych stanowi 20 % wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego wyliczonego na dany rok według metody BIA. Limit ten stanowi apetyt na ryzyko operacyjne.
2. Zarządzanie ryzykiem operacyjnym w Banku obejmuje identyfikację i pomiar ryzyka operacyjnego występującego w poszczególnych aspektach działalności Banku. Ocenę poziomu ryzyka przeprowadza się na podstawie wdrożonych w tym celu narzędzi, jak również skuteczności kontroli, służących minimalizacji tego ryzyka.
3. Zarządzanie ryzykiem operacyjnym opiera się na zatwierdzonych przez Zarząd procedurach wewnętrznych Banku. Regulacje te przedstawiają organizację i funkcjonowanie procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz narzędzia pomiaru i identyfikacji ryzyka.
4. Wyniki analizy ryzyka operacyjnego są przedstawiane z częstotliwością kwartalną Zarządowi, Komitetowi audytu oraz Radzie Nadzorczej.
5. BANK dokonuje regularnej analizy nowych produktów, które mogą wpłynąć na zmianę profilu ryzyka, jak również dokonuje oceny ryzyka związanego z powierzaniem czynności firmom zewnętrznym.
6. Ryzyko operacyjne jest ograniczane poprzez zapewnienie właściwych procedur kontroli wewnętrznej, ubezpieczenie mienia oraz wdrożenie właściwych planów utrzymania ciągłości działania i planów awaryjnych.
7. Bank wyznacza kapitał na ryzyko operacyjne według metody wskaźnika bazowego (BIA). Wskaźnik stanowi średnią za okres trzech lat obrotowych, wyników wyliczanych jako sumę następujących pozycji rachunku zysków i strat:
  - (+) przychody z tytułu odsetek;
  - (-) koszty z tytułu odsetek
  - (+) przychody z tytułu prowizji
  - (-) koszty z tytułu prowizji
  - (+) przychody z udziałów lub akcji, pozostałych papierów wartościowych i innych instrumentów finansowych o zmiennej kwocie dochodu;
    - wynik operacji finansowych;
    - wynik z pozycji wymiany
    - (+) pozostałe przychody operacyjne
    - (-) rozwiązanie rezerw celowych
8. Średnią oblicza się na koniec roku obrotowego, do dnia 31 stycznia na podstawie wyników z ostatnich 3 dwunastomiesięcznych okresów pomnożonych przez 15 %.

<u>Ryzyko operacyjne</u>	2016	2017	2018
	2.093.199	2.049.846	2.483.029

Łącznie: $6.626.074 : 3 = 2.208.691 \times 15\% = 331.303,65 \text{ zł}$,

Łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego wynosi 331.304 zł

Zarejestrowane przez pracowników zdarzenia wyceniono w ciągu roku na kwotę 1.835 zł, zdarzenia potencjalne wynoszą 2.900 zł. W roku ubiegłym Bank nie poniósł kosztów z tytułu ryzyka operacyjnego, a koszty brutto stanowią 55.691 zł.

W roku 2019 wykorzystano przez pracowników 64% przysługującego urlopu, na zwolnieniu lekarskim było 7 osób, gdzie świadczenie było płacone przez pracodawcę i stanowiło to 76 dni oraz 4 osoby, gdzie świadczenie było płacone przez ZUS przez 145 dni.

wykorzystanie limity wg stanu na koniec grudnia za IV kwartał, a mianowicie:

nazwa	Limit na kwartał	Wykorzystanie % limitu
--------------	-------------------------	-------------------------------

Liczba nowych rachunków	185	88
lokaty	50	90
rachunki	40	190
kredyty	80	40
udziały	15	67
Liczba nowych klientów	45	93
Liczba operacji powyżej kwoty wysokiej	200	89
Liczba nieudanych logowań do systemu	150	153
Rotacja zatrudnienia /odejścia/	5%	0
Rotacja zatrudnienia /przyjęcia/	5%	0
Ilość reklamacji klientów na dział. banku	15	0
Ilość wykrytych prób oszustwa zew.	3	0
Liczba stacji roboczych pow. 5 lat %	90%	58
Ilość zawartych umów bez gener. z systemu	10	30
Ilość wyłączeń energii elekt.	5	0
Akty wandalizmu na mienie bankowe	2	0
Czas przerw łączności %	6%	65
Ilość awarii systemu bankowego z wyjątkiem bankomatu	5	60

W roku 2019 współpraca obszarów biznesowego, bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego i ciągłości działania odbywa się sprawnie. Obszar biznesowy precyzyjnie określał wymagania względem obszaru technologii informacyjnej.

6. Ryzyko płynności:

1. **Ryzyko płynności i finansowania** – zagrożenie utraty zdolności do finansowania aktywów i terminowego wykonywania zobowiązań w toku normalnej działalności banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, powodujące konieczność poniesienia strat.
2. **Płynność finansowa** - zdolność do wymiany aktywów na gotówkę, celem uregulowania swoich bieżących zobowiązań; utrzymanie odpowiedniej płynności oznacza posiadanie lub łatwy dostęp do dostatecznej ilości środków finansowych, aby sprostać obecnemu lub potencjalnemu zapotrzebowaniu na te środki ze strony klientów (deponentów i kredytobiorców) Banku; płynność polega na zdolności do finansowania aktywów, terminowego wywiązywania się ze zobowiązań i przetrwania spadku depozytów w toku sezonowej działalności Banku, jak również w rozmaitych innych dających się przewidzieć warunkach.
3. Ryzyko płynności generowane jest jako rezultat codziennej aktywności Banku w ramach prowadzonej działalności statutowej. Zawierane na bazie dziennej transakcje wywołują zmiany w strukturze z bilansu oraz terminach zapadalności i wymagalności poszczególnych jego składowych.
4. Celem polityki zarządzania ryzykiem **płynności i finansowania** nie jest przetrwanie sytuacji kryzysowej, lecz w głównej mierze zapobieganie takiej sytuacji, poprzez terminową realizację

bieżących i przyszłych zobowiązań wobec klientów (regulowania zobowiązań płatniczych, wypłat środków deponentom, wywiązania się z przyjętych zobowiązań kredytowych oraz pełnego wykonania udzielonych zobowiązań pozabilansowych).

5. W Banku obowiązuje system pomiaru i monitorowania ryzyka płynności uwzględniający wymogi nadzorcze (regulacyjne) oraz wewnętrzne Banku.
6. BANK zobowiązany jest do utrzymania płynności krótko-i długoterminowej na adekwatnym poziomie w każdym dniu roboczym, zgodnie z Uchwałą KNF nr 386/2008, Rozporządzeniem UE 575/2013 oraz Rozporządzenie UE 2015/61.
7. Za bieżące monitorowanie nadzorczych miar płynności oraz proponowanie działań mających na celu utrzymanie płynności na adekwatnym poziomie odpowiada Księgowy.
8. Badanie ryzyka płynności w Banku wspomagane jest systemem limitów stanowiących jego dopuszczalną granicę. Rodzaje limitów jak również ich wysokość jest ściśle uzależniona od wyznaczonych strategicznych celów Banku oraz bieżącej sytuacji Banku i jego otoczenia. Zarząd Banku weryfikuje limity płynnościowe w cyklach rocznych.
9. W miesiącu grudniu 2019 roku stan zobowiązań ukształtował się na poziomie 50.396 tyś. zł w tym: depozyty bieżące wynoszą 32.797 tyś zł, depozyty terminowe wynoszą 17.512 tyś zł.
10. Depozyty największych deponentów w kwocie przekraczającej 1% depozytów ogółem kształtowały się na koniec grudnia na poziomie 22.579 tyś zł. Procentowy udział tych depozytów w ogólnej kwocie depozytów wynosi ponad 48,76 %.
11. Bank posiada plany awaryjne w przypadku utraty możliwości regulowania zobowiązań Banku z rachunku bieżącego w dniu operacyjnym, w przypadku przejściowej utraty płynności (w okresie do 3 mc), w przypadku strukturalnej utraty płynności (powyżej 3 mc), w przypadku kryzysu płynności całego systemu bankowego, w skutek pojawienia się w środkach masowego przekazu niekorzystnych informacji o Banku. Przeprowadzone w powyższym zakresie testy awaryjne nie wykazały zagrożenia.
12. Przeprowadzone na koniec roku testy scenariuszowe obrazują, przy różnej dotkliwości możliwości utrzymania przez Bank płynności finansowej. Bank przeprowadza testy:
  - warunków skrajnych oparty o wskaźnik pokrycia wypływów netto;
  - warunków skrajnych polegający na uwzględnieniu pogorszenia się jakości portfela kredytowego;
  - warunków skrajnych polegający na uwzględnieniu pogorszenia się jakości portfela kredytowego oraz zmiany struktury aktywów polegającej na wzroście portfela kredytowego;warunków skrajnych polegający na uwzględnieniu pogorszenia się jakości portfela kredytowego zmiany struktury aktywów polegającej na wzroście portfela kredytowego oraz spadku depozytów terminowych;
13. Wskaźnik płynności krótkoterminowej (LCR) na koniec grudnia wynosi 1,18;
14. W Banku Spółdzielczym płynność rozpatrywana jest w następujących horyzontach czasowych:
  - 1) płynność natychmiastowa – rozumiana jako zdolność do wykonywania wszystkich zobowiązań pieniężnych przypadających w dniu bieżącym;
  - 2) płynność bieżąca – rozumiana jako zdolność do wykonywania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 7 kolejnych dni;
  - 3) płynność krótkoterminowa – rozumiana jako zdolność do wykonywania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 1 miesiąca i do 12 miesięcy;
  - 4) płynność średnioterminowa – rozumiana jako zdolność do wykonywania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie od 1 miesiąca do 1 roku;
  - 5) płynność długoterminowa – rozumiana jako zdolność do wykonywania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyższej 12 miesięcy;

Wskaźniki płynności wg stanu na 31.12.2019 r.:

- wskaźnik płynności bieżącej (do 7 dni) = 1,22
- wskaźnik płynności krótkoterminowej (do 30 dni) = 1,24
- wskaźnik płynności średniokresowej (do 12 miesięcy) =1,34

15. Podsumowanie pozyskania długoterminowych źródeł finansowania działalności Banku.

- 1) Głównym źródłem finansowania działalności Banku są depozyty od gospodarstw domowych, które na koniec 2019 roku wynosiły 25.878 tys zł. W roku ubiegłym Bank nie korzystał z finansowania działalności środkami pozyskanymi w formie kredytów od podmiotów sektora finansowego.
- 2) Depozyty stabilne ze względu na swoją niską elastyczność na zmiany rynkowe mogą finansować aktywa o dłuższym terminie zapadalności. Fundusze Banku stanowią najbardziej stabilne źródło finansowania długoterminowego.
- 3) Do Długoterminowych źródła finansowania działalności Banku należą:
  - c) zobowiązania bieżące i terminowe wobec podmiotów niefinansowych i podmiotów sektora rządowego i samorządowego część stabilna (osad na rachunkach),
  - d) fundusze własne Banku;

Bank na koniec grudnia posiada zaangażowanie w następujące instrumenty finansowe:

- obligacje skarbowe = 9.117 tys . zł
- akcje BPS = 674 tys. zł
- obligacje BPS = 1.013 tys . zł

Informacja o luce płynności:

Analiza ryzyka otwartych pozycji płynności (analiza luki płynności) opiera się na następujących założeniach:

- Analiza ryzyka otwartych pozycji sporządzana jest w oparciu o zestawienie niedopasowania terminów płatności aktywów i pasywów, oraz zobowiązań pozabilansowych otrzymanych i udzielonych; w wierszach grupowane są poszczególne składniki aktywów, pasywów i zobowiązań pozabilansowych; w kolumnach znajdują się przedziały wskazujące na terminy zapadalności aktywów oraz wymagalności pasywów i zobowiązań pozabilansowych otrzymanych i udzielonych;
- Analiza pozwala określić poziom płynności w poszczególnych przedziałach czasowych (w tym skumulowanych, liczonych od dnia, na który sporządzane jest zestawienie, do wybranego momentu w przyszłości):

a) Luki niedopasowania netto:

	Wartość aktywów zapadalnych w przedziale czasowym, oraz zobowiązań pozabilansowych otrzymanych	Wartość pasywów wymagalnych w przedziale czasowym, oraz zobowiązań pozabilansowych udzielonych
Luka netto =		

b) Wskaźniki płynności obliczane na podstawie analizy luki płynności, tj.:

- wskaźnik płynności do 7 dni,
- wskaźnik płynności do 1 miesiąca,
- wskaźnik płynności do 3 miesięcy,

- wskaźnik płynności do 6 miesięcy,
- wskaźnik płynności do 1 roku,
- wskaźnik płynności do 2 lat,
- wskaźnik płynności do 5 lat,
- wskaźnik płynności do 10 lat,
- wskaźnik płynności do 20 lat,
- wskaźnik płynności powyżej 20 lat.

ustalane są na podstawie poniższego wzoru:

$$\text{Wskaźnik płynności dla przedziału czasowego} = \frac{\text{Wartość aktywów i otrzymanych zobowiązań pozabilansowych zapadalnych w przedziale czasowym}}{\text{Wartość pasywów i udzielonych zobowiązań pozabilansowych wymagalnych w przedziale czasowym}}$$

przy czym poszczególne pozycje zestawienia płynności urealniane są zgodnie z zasadami urealniania zestawienia analizy luki płynności.

Analiza luki na 31.12.2019 kształtowała się następująco:

1. Luka		-12 148	16 654	356	241	403	2 608	4 759	8 282	5 494	4 807	-33 428
2. Luka skumulowana		-12 148	4 506	4 862	5 103	5 506	8 114	12 873	21 154	26 648	31 455	-1 973
3. Wskaźnik płynności		0,24	4,95	1,91	1,23	1,45	3,58	435,43	1 188,87	22,83	-	0,07
4. Wskaźnik płynności skumulowany		0,24	1,22	1,24	1,24	1,24	1,34	1,55	1,90	2,12	2,32	0,97

Polityka Banku w zakresie utrzymywania rezerw płynności:

- a) Utrzymanie środków na rachunku bieżącym w Banku Zrzeszającym w ilości zapewniającej
  - wywiązanie się z bieżących i przyszłych zobowiązań Banku,
- b) Bieżące zarządzanie środkami pieniężnymi w kasach Banku,
- c) Utrzymywanie krótkoterminowej, średnioterminowej i długoterminowej płynności Banku,
- d) Maksymalizowanie dochodów z przeprowadzanych transakcji (zapewnienie maksymalizacji dochodów, przy jednoczesnym utrzymaniu bezpiecznego poziomu ryzyka płynności),
- e) Prawdopodobieństwo i bezpieczeństwo zawieranych transakcji,

Nadwyżka płynności rozmiar i skład:

Nadwyżka płynności- suma pozycji bilansowych zaliczanych do aktywów płynnych

Nadwyżka płynności podzielona jest na dwie części

-podstawowa rezerwa płynności (A1)

- uzupełniająca rezerwa płynności (A2)

Podstawowa rezerwa płynności (A1) wyznaczana jest jako suma następujących pozycji:

- kasa,
- należności od NBP lub innego banku utrzymującego rezerwę obowiązkową z terminem płatności do 7 dni, z wyłączeniem kwoty rezerwy obowiązkowej
- należności od podmiotu regulowanego, którym przypisana została waga ryzyka kredytowego w metodzie standardowej 0%, 20% lub 50%, z terminem płatności do 7 dni,
- instrumenty dłużne o niskim ryzyku w kwocie możliwej do uzyskania w ciągu 7 dni,
- otrzymane bezwarunkowe zobowiązania pozabilansowe, z których Bank może efektywnie otrzymać środki na własne konto w terminie do 2 dni roboczych od dnia podjęcia decyzji o wykorzystaniu uprawnienia.

Uzupełniająca rezerwa płynności (A2) wyznaczana jest jako suma następujących pozycji:

- należności od NBP lub innego banku utrzymującego rezerwę obowiązkową Banku z terminem płatności powyżej 7 dni i do 30 dni, z wyłączeniem kwoty rezerwy obowiązkowej
- należności od podmiotu regulowanego, którym przypisana została waga ryzyka kredytowego w metodzie standardowej 0%, 20% lub 50%, z terminem płatności powyżej 7 dni i do 30 dni,
- instrumenty dłużne o niskim ryzyku w kwocie możliwej do uzyskania w okresie powyżej 7 dni i do 30 dni
- instrumenty dłużne o obniżonym ryzyku szczególnym w kwocie możliwej do uzyskania w okresie do 30 dni,
- kapitałowe papiery wartościowe płynne i zdywersyfikowane w kwocie możliwej do uzyskania w okresie do 30 dni
- otrzymane bezwarunkowe zobowiązania pozabilansowe, z których Bank może efektywnie otrzymać środki na własne konto w terminie do 10 dni roboczych od dnia podjęcia decyzji o wykorzystaniu uprawnienia,
- przepływy pieniężne wynikające z terminowych transakcji pozabilansowych, wyznaczone w sposób ostrożny
- należności z tytułu lokaty obowiązkowej (tzw. depozytu obowiązkowego)

Z przeprowadzonego testu zakładającego spadek poziomu zobowiązań bieżących i terminowych od podmiotów niefinansowych oraz podmiotów sektora budżetowego o 20% tj. o 9 262 tys. zł oraz symulowaną sprzedaż kredytów wyznaczonych do sprzedaży, stanowiących 40% należności z tytułu kredytów i pożyczek od sektora niefinansowego tj. 1 550 tys. zł, na dzień sporządzenia analizy współczynnik udziału podstawowej i uzupełniającej rezerwy płynności w aktywach ogółem wyniósłby 0,33, a zatem znajdowałby się powyżej limitu nadzorczego.

Z przeprowadzonego odwróconego testu zakładającego spadek poziomu zobowiązań bieżących i terminowych od pozostałych podmiotów sektora finansowego, sektora niefinansowego i rządowego oraz samorządowego, a także symulowaną sprzedaż kredytów wyznaczonych do sprzedaży, stanowiących 40% należności z tytułu kredytów i pożyczek od sektora niefinansowego, współczynnik udziału podstawowej i uzupełniającej rezerwy płynności w aktywach ogółem winien wynieść 0,22. W takim przypadku spadek zobowiązań bieżących i terminowych

ogółem mógłby wynieść 37%, to jest 17 169 tys. zł. Możliwość takiego spadku zobowiązań świadczy o bezpiecznym poziomie współczynnika M1.

7. Ryzyko stopy procentowej

1. **Ryzyko ogólne stóp procentowych w księdze bankowej** – obecne lub przyszłe ryzyko zarówno dla dochodów, jak i wartości ekonomicznej, wynikające ze zmian stóp procentowych, które wpływają na pozycje wrażliwe na zmiany stóp procentowych. Obejmuje ono:
  - 2) ryzyko niedopasowania,
  - 3) ryzyko bazowe,
  - 4) ryzykiem opcji klienta,Ryzyko krzywej dochodowości nie występuje w Banku. Bank nie posiada w ofercie produktu zabezpieczającego pt. opcja oraz nie prowadzi działalności spekulacyjnej, wykorzystującej odwrócenie krzywej dochodowości.
2. BANK SPÓŁDZIELCZY nie prowadzi działalności handlowej.
3. Celem zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest utrzymanie zmienności wyniku finansowego oraz zmian ekonomicznej wartości kapitału, wynikającej ze zmian stóp procentowych, w granicach nie zagrażających bezpieczeństwu Banku i akceptowanych przez Radę Nadzorczą w ramach zatwierdzonej strategii działania Banku.
4. Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej na poziomie strategicznym realizowane jest przez Zarząd Banku. Nadzór nad kreowaniem polityki Banku w zakresie ryzyka stopy procentowej sprawuje Rada Nadzorcza.
Analizy z zakresu ryzyka stopy procentowej wykonuje Analityk ds. ryzyk.
5. Podstawowym ryzykiem stopy procentowej, na jakie narażony jest BANK, jest ryzyko niedopasowania terminów przeszacowania. W celu pomiaru tego ryzyka BANK przeprowadza w cyklach kwartalnych analizę luki niedopasowania terminów przeszacowania.
6. Z przeprowadzonej analizy na koniec roku wynika, że aktywa oprocentowane wynoszą 54.749 tys zł Na koniec grudnia pasywa oprocentowane wynoszą 34.468 tys zł. Nadwyżka aktywów nad pasywami wynosi 20.281 tys zł.
W aktywach oprocentowanych aktywa o stopach zmiennych stanowią 80% w pasywach środki o zmiennej stopie stanowią 85%.

7. Ryzyko biznesowe:

1. Ryzyko biznesowe – ryzyko wpływu zmian warunków makroekonomicznych. Ryzykiem biznesowym Bank zarządza opracowując plan ekonomiczno-finansowy, w którym uwzględnia wpływ warunków makroekonomicznych na poziom ryzyk oraz adekwatność kapitałową w okresie planowanym.

Na ryzyko biznesowe składa się ryzyko kapitałowe (ryzyko niewypłacalności) i ryzyko wyniku finansowego.

a) ryzyko wyniku finansowego:

1. Ryzyko wyniku finansowego jest to ryzyko nie wygenerowania zysku finansowego na skutek złej projekcji bilansu oraz rachunku zysków i strat w przedziałach na poszczególne okresy czasowe lub ryzyko realizacji wyniku finansowego poniżej wymagań wynikających z potrzeby prowadzenia bieżącej działalności i rozwoju Banku.

2. Na dzień 31 grudnia 2019 roku Bank wypracował zysk netto w wysokości 385 tys zł co stanowi 104 % planowanego.
3. Marża odsetkowa na koniec grudnia wyniosła 2,73% przy planowanej 2,80%.
4. Wskaźniki:
  - stosunek kosztów działania do wyniku z działalności bankowej = 82,42%;
  - C/I = 80,37%
  - wskaźnik rentowności netto = 16,39%;
  - wskaźnik zyskowności ROA netto = 0,83%;
  - wskaźnik ROE netto = 5,93%;
  - wskaźnik dźwigni finansowej = 11,29%;

b) Ryzyko kapitałowe:

1. Ryzyko kapitałowe jest to ryzyko nie posiadania kapitałów na odpowiednim poziomie w stosunku do skali prowadzonej działalności lub posiadające niewłaściwą strukturę, a także nie w pełni zabezpieczające zidentyfikowane ryzyka istotne występujące w działalności Banku.
2. Fundusz udziałowy zaliczany do funduszy własnych na koniec roku wyniósł 184 tys zł. Fundusze własne na koniec roku wynoszą 6.574.917,65 zł, co stanowi 1.544 tys. euro. Ryzyko koncentracji funduszu udziałowego nie jest istotne, ponieważ nie przekracza 30 % funduszy własnych oraz Bank nie posiada pakietów dużych udziałów i nie tworzy dodatkowego wymogu kapitałowego.
3. Bank utrzymuje bufor zabezpieczający powyżej wymaganego poziomu łącznej kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem. Dopisać o buforze z Polityki.

8. Ryzyko braku zgodności:

1. ***Ryzyko braku zgodności*** - skutki nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Bank standardów postępowania. Bank funkcjonuje na terenie jednego kraju, na określonym przez Statut obszarze oraz korzysta głównie z regulacji wzorcowych Banku Zrzeszającego.
2. Ryzyko braku zgodności jest to ryzyko nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez BANK standardów postępowania skutkujące dla Banku kosztami lub utratą reputacji.
3. Na koniec roku BANK nie poniósł kosztów z tytułu ryzyka braku zgodności. Ryzyko to oceniane jest jako niskie. Niemniej jednak w ciągu roku kontrole wykazały niezgodności działania Banku z przyjętymi wewnętrznymi procedurami, które na bieżąco były usuwane.
4. W Banku zakres czynności Stanowiska ds. zgodności wykonuje Wiceprezes Zarządu ds. finansowo-księgowych.
5. w roku ubiegłym w Banku przeprowadzono dwie kontrole przez Bank Zrzeszający oraz audyt IT i RODO przez Firmę Servus Comp.

9. Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej:

Ryzyko to oznacza ryzyko wynikające z podatności instytucji na zagrożenia z powodu dźwigni finansowej lub warunkowej dźwigni finansowej, które może wymagać podjęcia nieplanowanych działań korygujących jej plan biznesowy, w tym awaryjnej sprzedaży aktywów mogących ponieść straty lub spowodować konieczność korekty wyceny jej pozostałych aktywów.

Wskaźnik dźwigni finansowej na koniec roku wyniósł 11,29% przy wielkości minimalnej 5% i wielkości maksymalnej 15%.

10. Wyznaczanie wewnętrznego kapitału (ICAAP):

Bank wykazuje zapotrzebowanie na kapitał regulacyjny na ryzyko kredytowe i operacyjne w wysokości 2.169 tyś zł co stanowi 35 % funduszy własnych, przy określonej alokacji kapitału, która wynosi 40 % funduszy własnych, na ryzyko operacyjne Bank tworzy wymóg kapitałowy w wysokości 331 tyś. zł, co stanowi 5 %, a przyjęta alokacja kapitału wynosi 10 % funduszy własnych.

Razem kapitał podstawowy wynosi 2.169.013 zł

Bank tworzy dodatkowy wymóg kapitałowy na ryzyko kredytowe w wysokości 164.274 zł.

Dodatkowy wymóg kapitałowy wynosi 164.274 zł

Suma wymogów kapitałowych kapitału podstawowego i kapitału dodatkowego wynosi 2.333.287 zł, nadwyżka kapitałów (bufor kapitałowy) wynosi 4.241.631 zł co stanowi 65 % funduszy własnych.

Współczynnik kapitałowy na koniec roku wyniósł 24,25 %. Natomiast wewnętrzny współczynnik kapitałowy wynosi 22,54 %.

11. Fundusze własne:

Informacja zarządcza o strukturze i przyroście funduszy własnych Banku w 2019 roku.

<i>nazwa</i>	31.12.2019	%
1. kapitał podstawowy Tier I (CET I) w tym:	6.575	100%
- fundusz udziałowy	174	
- fundusz zasobowy	6.223	
- fundusz rezerwowy	x	x
- fundusz ogólnego ryzyka	X	x
- pomniejszenie funduszy (-) wartości niem.i praw.	(-) 16	x
- fundusz z aktualizacji wyceny rzeczowych	22	x
- kapitał z wyceny obligacji	(+) 170	
2. Kapitał Tier I	6.575	100
Pozostałe fundusze kapitału Tier I	0	0
3. kapitał Tier II	0	0
4. razem fundusze własne	6.575	100

Bank Spółdzielczy podejmuje szereg działań zmierzających do ulepszania jakości zarządzania ryzykami i podnoszenia efektywności działalności Banku przy zachowaniu bezpieczeństwa jego działania. Prawidłowy i skuteczny proces zarządzania ryzykami i adekwatnością kapitałową pozwoli Bankowi na dalszy bezpieczny rozwój.

12. Wynagradzanie osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku STANOWISKA KIEROWNICZE W BANKU:

Zatrudniani Kandydaci na stanowiska kierownicze powinni spełniać kryterium reputacji oraz kwalifikacji.

1. Kryterium reputacji obejmuje:

- 1) pozytywną opinię w środowisku,
- 2) pozytywną opinię bezpośredniego przełożonego po odbyciu okresu próbnego,
- 3) oświadczenie o niekaralności za przestępstwa gospodarcze, skarbowe, korupcyjne, przeciwko prawom pracowniczym,

- 4) oświadczenia o braku orzeczonego przez sąd zakazu pełnienia funkcji kierowniczych w działalności gospodarczej i/ lub prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek albo zakazu prowadzenia cudzych spraw,
- 5) oświadczenia, że nie toczą się czynności procesowe z podejrzania o popełnienie czynów gospodarczych, skarbowych, korupcyjnych, przeciwko prawom pracowniczym,
- 6) oświadczenia o niezajmowaniu się interesami konkurencyjnymi wobec Banku.

2. Kryterium kwalifikacji obejmuje:

1. wykształcenie wyższe o kierunku finansowym, ekonomicznym itp. w przypadku braku wykształcenia o którym mowa w pkt.1 – doświadczenie minimum 5 – letnie w pracy w instytucjach finansowych.

Stanowiska kierownicze w innych podmiotach:

Członkowie Zarządu nie zajmują stanowisk dyrektorskich w radach i zarządach innych podmiotów; Jeden członek Rady Nadzorczej jest równocześnie członkiem Rady Gminy.

Informacja dotycząca polityki wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku.

W Banku do stanowisk kierowniczych zalicza się tylko stanowiska pracujących Członków Zarządu tj. Prezesa Zarządu, Wiceprezesa Zarządu ds. finansowo-księgowych oraz Członka Zarządu ds. handlowych. Co roku na podstawie złożonych oświadczeń Rada Nadzorcza dokonuje oceny odpowiedniości członków Zarządu zgodnie z przyjętą w tym zakresie procedurą.

Za rok 2019 Rada Nadzorcza pozytywnie ocenia wiedzę, zaangażowanie i wykonywanie czynności przez członków Zarządu.

- 1) politykę wynagrodzeń dla w/w osób uchwała Rada Nadzorcza. Polityka uzależnia wielkość zmiennych składników wynagradzania od wyników osiągniętych przez BANK. W roku 2019 Zarząd Banku (3 osoby) otrzymały zmienne składniki wynagrodzenia łącznie w wysokości 42.200 zł
- 2) Od miesiąca czerwca nastąpiła zmiana w składzie Zarządu Banku, który na koniec roku działał w następującym składzie tj;
  - Prezes Zarządu = Małgorzata Czerwińska
  - Wiceprezes Zarządu = Teresa Rusek
  - Członek Zarządu = Anna Radoń
- 3) W 2019 roku w/w członkowie Zarządu otrzymali łączne wynagrodzenie w wysokości 257.620 zł. Poszczególni członkowie Zarządu są odpowiedzialni za następujące obszary działania Banku, a mianowicie: Prezes Zarządu za ryzyka; Wiceprezes Zarządu za pion finansowo - księgowy; Członek Zarządu za pion handlowy.

W Banku funkcjonuje Polityka wynagrodzeń pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka.

1. Celem opracowania i wdrożenia Polityki wynagrodzeń pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka (zwanych dalej stanowiskami istotnymi) Banku Spółdzielczego w Kalwarii Zebrzydowskiej jest:
  - a) określenie zasad ustalania stałych i zmiennych składników wynagradzania pracowników wymienionych w Rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 06.03.2017 r.;
  - b) wspieranie prawidłowego i skutecznego zarządzania ryzykiem i ograniczenie chęci podejmowania nadmiernego ryzyka wykraczającego poza akceptowany przez Radę Nadzorczą apetyt na ryzyko;
  - c) wspieranie realizacji strategii działania oraz ograniczanie konfliktu interesów.

- d) do stanowisk istotnych, o których mowa w § 24 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów oraz Rozporządzeniu 604/2014 Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) w Banku zalicza się:
- członków Rady Nadzorczej;
  - członków Zarządu.

2. Z uwagi, że Bank nie udziela kredytów przekraczających 5 mln Euro oraz nie posiada jednostek istotnych w rozumieniu Rozporządzenia 575/2013 PE do stanowisk istotnych nie zalicza się innych stanowisk niż wymienione w ust.1.

3. Bank raz w roku dokonuje analizy stanowisk, występujących w Banku w celu określenia kręgu pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka. Jak wynika z analizy do Stanowisk tych SA zaliczane stanowiska Członków Zarządu.

Oceny efektów pracy członków Zarządu dokonuje Rada Nadzorcza w każdym przypadku przed przyznaniem nagrody za realizację planu finansowego w danym okresie. Ocena jest dokonywana w oparciu o kryterium ilościowe i jakościowe.

Polityka wynagrodzeń znajduje się w Centrali Banku Spółdzielczego przy ul. Jagiellońskiej 2, 34-130 Kalwaria Zebrzydowska.

12. System kontroli wewnętrznej:

W celu efektywnego działania systemu kontroli wewnętrznej w Banku przyjęto procedurę o nazwie Regulamin kontroli wewnętrznej w Banku na podstawie wytycznych Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS oraz Rekomendacji H.

1. Celem systemu kontroli wewnętrznej w Banku Spółdzielczym w Kalwarii Zebrzydowskiej zgodnie z art.9c Prawa bankowego jest zapewnienie w Banku:
  - 1) Skuteczności i efektywności działania;
  - 2) wiarygodności sprawozdawczości finansowej;
  - 3) przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem;
  - 4) zgodności działania z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.
2. Zasady funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej w Banku Spółdzielczym funkcjonują w oparciu o:
  - Ustawę Prawo bankowe z dnia 29 sierpnia 1997 r.
  - Ustawę o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających z dnia 7 grudnia 2000r.
  - Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach z dnia 6 marca 2017r.;
  - Rekomendacji H wydanej przez KNF dotyczącej systemu kontroli wewnętrznej w bankach;
  - innych powszechnie obowiązujących przepisów prawa;
3. Funkcja kontroli składa się z :
  - mechanizmów kontrolnych;
  - niezależnego monitorowania przestrzegania mechanizmów kontrolnych;
  - raportowania.

Kluczowe mechanizmy kontrolne Bank przypisuje procesom istotnym.

Bank zapewnia dokumentowanie kontroli wewnętrznej poprzez:

- rejestrowanie każdej operacji, transakcji, produktu i usługi;
- opis systemu, procesu, struktury organizacyjnej;

- opis w postaci Matrycy funkcji kontroli powiązania celów opisanych w ust.1, z procesami w działalności Banku, które zostały uznane za istotne;
4. W Banku funkcjonuje system kontroli wewnętrznej i system kontroli wewnętrznej zorganizowany na trzech niezależnych poziomach (trzy linie obrony).

1 poziom - tj. zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej Banku;

Kontrola sprawowana jest w zakresie jakości i poprawności wykonywanych czynności przez każdego pracownika oraz przez osoby z nim współpracujące;

Celem kontroli jest zapewnienie zgodności wykonywanych czynności z procedurami, limitami, przepisami, a także bieżące reagowanie na uchybienia.

2 poziom – tj. zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powołanych do tego stanowiskach lub komórkach organizacyjnych;

Kontrola sprawowana jest przez członków Zarządu oraz Stanowisko ds. zgodności.

Celem kontroli jest ocena mechanizmów kontroli wewnętrznej, prawidłowości realizacji funkcji zarządzania ryzykiem w działalności Banku, w tym roczna ocena szacowania adekwatności kapitałowej, realizacji Polityki wynagrodzeń, Polityki informacyjnej, ładu korporacyjnego.

3 poziom - tj. kontrola wykonywana przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS zgodnie z art.22d ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających i jest w schemacie organizacyjnym przyporządkowany do Zarządu Banku.

Kontrola na 3 poziomie jest realizowana w formie inspekcji w bankach lub w formie stałego monitorowania uczestników Systemu metodą „zza biurka”.

Kontrola ma charakter kompleksowy i obejmuje ocenę mechanizmów kontroli wewnętrznej, systemu zarządzania ryzykiem oraz ocenę zgodności działania uczestników z przepisami prawa. Zasady organizacji i realizacji Audytu wewnętrznego są uregulowane w załączniku do Umowy Sytemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

Audyt wewnętrzny w Banku sprawuje Spółdzielnia Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS

5. Na wymienionych wyżej trzech poziomach w ramach systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, pracownicy Banku w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych odpowiednio stosują mechanizmy lub niezależnie monitorują ich przestrzeganie w ramach testowania pionowego i poziomego).

6. Za zapewnienie skutecznego i adekwatnego systemu kontroli wewnętrznej w Banku odpowiedzialni są:

Rada Nadzorcza – sprawuje nadzór nad wprowadzeniem i zapewnieniem funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej poprzez informacje uzyskane ze stanowiska ds. zgodności oraz Członków Zarządu sprawujących kontrole na 2 poziomie.

Rada Nadzorcza dokonuje corocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej w oparciu o opinię Komitetu audytu oraz informuje Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS o wynikach tej oceny.

Zarząd Banku – projektuje, wprowadza oraz zapewnia w Banku funkcjonowanie adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej, który obejmuje funkcje kontroli oraz stanowisko ds. zgodności. Zarząd Banku zapewnia niezależność stanowiska ds. zgodności oraz zapewnia niezbędne środki finansowe do skutecznego wykonywania zadań kontroli.

Komitet audytu – dokonuje oceny systemu kontroli wewnętrznej oraz oceny wielkości i profilu ryzyka braku zgodności. Komitet audytu raportuje w/w ocenę Radzie Nadzorczej Banku.

Stanowisko ds. zgodności - sprawuje nadzór nad zgodnością przepisów wewnętrznych w Banku z przepisami zewnętrznymi w tym standardami rynkowymi.

Stanowisko ds. zgodności jest stanowiskiem niezależnym podległym bezpośrednio pod Prezesa Zarządu. Zadania stanowiska ds. zgodności przypisano Wiceprezesowi Zarządu ds. finansowo-księgowych. Zadania stanowiska ds. zgodności zostały opisane w wewnętrznych procedurach bankowych.

Rada Nadzorcza dokonała za rok 2019 oceny systemu kontroli wewnętrznej na podstawie Raportu z kontroli zewnętrznych, sprawozdania z kontroli przeprowadzonej przez Departament kontroli Banku BPS S.A. oraz Raportu z testowania przeprowadzonego przez Członków Zarządu i Stanowisko ds. zgodności, stwierdzając adekwatność i skuteczność systemu kontroli wewnętrznej w zapewnieniu osiągnięcia celów kontroli oraz oceniła skalę i charakter nieprawidłowości na umiarkowanym poziomie.

13. Pozostałe informacje:

1. **W Banku działa system informacji zarządczej** opisany w Instrukcji (SIZ), która określa zasady oraz tryb sporządzania i obiegu informacji w Banku Spółdzielczym w Kalwarii Zebrzydowskiej.
2. Pracownicy sporządzający informację SIZ są odpowiedzialni za prawidłowe i terminowe sporządzanie tych informacji.
3. Sporządzona i podpisana przez pracownika informacja SIZ zgodnie z wymogami określonymi w Instrukcji podlega zatwierdzeniu przez odpowiedni Organ Banku,
4. Informacje w głównej mierze są sporządzane kwartalnie.

Sporządził: Inspektor kredytowy, Analityk ds. ryzyk

Kalwaria Zebrzydowska, dnia 30.04.2020 r.